

Ders: 003 – Ameller Niyetlere Göredir

Rahman ve Rahim Olan Allah'ın Adıyla

Amelin Meşruiyeti:

Rasulullah (s.a.v.) buyuruyor ki:

((إذا مات الإنسان انقطع عمله إلا من ثلاثة : صدقة جارية ، أو علم يُنتَفَعُ به ، أو ولد صالح يدعو له))

[أخرجه مسلم وأبو داود والترمذي والنسائي]

“İnsan öldüğü zaman şu üç şey dışında amelleri kesilir: Sadaka-i cariye, faydalanılan ilim, kendisine dua eden salih evlat.”

(Müslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesai)

Her şeyden önce insanın dünyada amelleri vardır. Bu ameller salih yani iyi de olabilir, kötü de olabilir. Maddi veya manevi de olabilir. Her insanın kendisine sorması gereken çok önemli bir soru vardır:

Allah'ın seni görevlendirdiği amel nedir?

Amelin meşru mu, gayri meşru mu?

Bu amel Allah Azze ve Celle'nin razı olduğu bir amel midir, değil midir?

Bu amel Allah'ın dinine uygun mudur, yoksa ondan çok mu uzaktır?

Bu amel geleceğe dair bir iz taşıyor mu, taşıyor mu?

Yani insan kendini refaha kavuşturur, evini güzelleştirir, evindeki aksesuarlarına inanılmaz derecede önem gösterir, sonra ölüm meleği gelir. İşte kendi için oluşturduğu bu refah seviyesi ve özeni geleceğe dair bir etki bırakır mı? Hayır, tabi ki bırakmaz.

Kısa Bir Hikâye:

İyi hatırlarım, Şam'da on milyona bir ev vardı. Yine yirmi milyonluk evler de var. Tanıdığım birinin bir evi vardı ve evinin ederi yüz seksen milyonu. Bu ev nadir evlerdendi. Adam kış aylarında vefat etti. O gün çok yağmur vardı ve bu şahıs

arkadaşımın babasıydı. Cenazeye son görev yapıldı ve tabut kabre ulaştı. Kabri açtılar içinde siyah bir su vardı. Kanal suları kabre dolmuştu. Oğlu ne yapacağız diye sorduğunda, şöyle dediler: "Onu koyun, ne yapabiliriz?"

Bu, dünyadan ayrılma, ahirete göç etme vaktidir. Kim bu vakti günlük hesaplarına

dâhil ediyor? Yani kazandığın helal mi? Yoksa şüpheli mi? Kullandığın mal yüzde yüz meşru mu, yoksa Allah Azze ve Celle'nin razı olmayacağı bir şey mi? Acaba ilişkilerin,

gezilerin, görüşmelerin, eğlencelerin, çalışmaların Allah'ın dinine uygun mu? Yoksa ondan tamamen uzak mı? İşte bu çok önemli bir sorudur. Bu mühim bir gerçektir. Öyleyse:

((إذا مات ابن آدم))

“Adem oğlu öldüğü zaman”

Yapmış olduğu tüm amelleri kesilir. Peki, kişinin hiç ameli yoksa ne olacak? Salih ameli olan kişinin bile ölüm anında tüm ameli sona eriyor. Peki ya salih amel işlemeyen kişi ne yapacak?

Hadis-i Şerifler:

Şöyle nakledilir:

((من أصبح وأكبر همه الدنيا ، جعل الله فقره بين عينيه ، وشتت عليه شمله ، ولم يؤتیه من الدنيا إلا ما قدر له ،))
((ومن أصبح وأكبر همه الآخرة جعل الله غناه في قلبه وجمع عليه شمله ، وأتته الدنيا وهي راغمة))

“Kimin derdi dünya ise Allah onun fakirliğini iki gözünün arasına bırakır. İşlerini dağınık hale getirir. Kendisi için takdir edilen şeyler dışında dünyadan ona bir şey gelmez. Kimin derdi ahiret ise Allah onun gönlünü zengin kılar. Dağınık vaziyetini bir araya getirip toplar. Dünya ona boyun eğerek gelir.”

((ما من مخلوق يعتصم بي من دون خلقي أعرف ذلك من نيته ، فتكديه أهل السماء والأرض ، إلا جعلت له من بين))
ذلك مخرجا ، وما من مخلوق يعتصم بمخلوق دوني أعرف ذلك من نيته إلا جعلت الأرض هويأ تحت قدميه ،
((وقطعت أسباب السماء بين يديه))

[حديث قدسي]

“Kim benim yarattıklarına değil de bana bağlanırsa ki ben bunu onun niyetinden bilirim, yeryüzü ve göklerde bulunan varlıklar onu destekler, onun için orada bir çıkış yolu yaratırım. Ama kim de benim yarattıklarına bağlanırsa, ben onun niyetini bilirim ve yeryüzünü arkasına atar, önündeki göklerin verdiği rızık da

Kendini Sorgulamak:

Değerli kardeşlerim, kendinize bakmanız, kendinizi sorgulamanız gerekir. Bulduğunuz konumu düşünmeniz şarttır. Allah'ın dininde, koyduğu şeriatta sen neredesin? Bu ayetin neresindesin? Bu yüzden Kuran'ı Kerim'de Allah şöyle buyuruyor:

﴿يَتْلُونَهُ حَقَّ تِلَاوَتِهِ﴾

[سورة البقرة الآية : 121]

“onu hakkını vererek okumakta olanlar”

(Bakara Suresi: 121)

Hakkını vererek okumak ne demektir?

Yani Kuran'ı doğru bir kıraatle, Arapçanın gramer kurallarına uyararak okumaktır. Hz. Ömer'den şöyle naklediliyor:

“Arapçayı öğrenin zira bu, dinin bir parçasıdır.”

Kuran'ı mümkün olduğunda tecvitle okursan bu en güzeldir. Doğru ve tecvitli okuyuş... Okuduğunu anlıyorsan o zaman başka bir şey daha var ki, ayetler hakkında düşünmelisin.

Bu ayetlerin neresindesin?

Bu ayete uygun mu yaşıyorsun?

Kuran'da 250'den fazla ayette “Ey iman edenler” buyruluyor.

Bu ayeti okuduğunda ayetin manasını, mümin olarak sana hitap ettiğini hissediyor musun?

Ameller Niyetlere Göredir

Sen bu ayetin manasını taşıyor musun?

Hayatın sorunlarından, baskılarından, endişelerinden ve engellerinden uzak, düşünerek bir sorgulama yapmak gerekir.

Ben nereye gidiyorum? Ölümden sonra ne olacak? Beni neler bekliyor?

Ademoğlu Öldüğünde Üç Şey Dışında Amelleri Kesilir.....

Şu hadis önemli bir hadistir:

((إذا مات ابن آدم انقطع عمله))

“Ademoğlu öldüğünde amelleri kesilir.”

İnsanın kendisini üstün kılacak amelleri olabilir.

Ama kalbi yaralayan önemli bir not daha vardır.

Allah korusun, ya kişinin hiç ameli yoksa.

Peki, kötü amelleri varsa ne olur?

Kötü ameli olan insan vardır, salih ameli

olmayan insan vardır, bir de salih ameli olan insan vardır.

Kötü ameli olanı, hiç ameli olmayanı bırakalım, salih ameli olanın bile ölüm anında tüm amelleri sona erecek. Buyuruyor ki:

((إذا مات ابن آدم انقطع عمله إلا من ثلاث ، صدقة جارية))

“Ademoğlu öldüğünde şu üç şey dışında amelleri kesilir: Sadaka-i cariyeye...”

Cami yaptırmak, din enstitüsü kurmak, yani vakıflar gibi hayrı hiç bitmeyecek salih ameller işlemek bu kabildendir. Kişi bir arazisini yetimlere vakfeder, ilim talebelerine verir, bunlar sadaka-i cariyedir. İnsan ölür ama bu ameli kalır.

İyi ve Kötü Amel.

Şam’da şehrin merkezinde meşhur yazlık bölgeye giden bir yol var. Bu yolun yarısında sağ tarafında bir gece kulübü, sol tarafında bir cami bulunuyor. Bu cami ve gece kulübü ile ilgili bir hikâye duymuştum. Gece kulübünün sahibi bu eğlence merkezinde kirlenmiş, param parça olmuş batının içinde bulunduğu günahlardan işlenmedik günah bırakmamıştı.

Bina tamamlandığında, kapıları Allah’a isyan eden günahkâr kullara açıldıktan bir süre sonra orayı inşa eden kişi vefat etti. Ama gece kulübü işlemeye devam etti. Dolayısıyla orada işlenmeye devam eden tüm günah ve kötülükler bu kulübü açan kişinin amel defterine yazılmaya devam ediyordu. Diğer taraftan yolun karşısında bir cami vardı. Yine o caminin sahibi de vefat etti. Ama burada kılınan her namaz bu kişinin amel defterine yazılıyordu.

Ameller işte karşında... Bu amellerin öldüğünde salih amel de olsalar orada sona erecekler. Ancak başka bir durum varsa, sadaka-i cariyen varsa, bir enstitü, telif ettiğin bir tefsir, yazdığın bir kitap, yaptırdığın bir cami varsa, bunlar yani bu salih ameller devam edecektir. İnsan ölür ama bu türden amellerinin ecri daima devam eder.

Şimdi herhangi bir zamanda, herhangi bir mekânda, her hangi bir yayında Kuran’ı Kerim

okuyanlar ve vefat edenler, Kuran onlar için ve onlar en güzel yerdeler. Ama hayâsız şarkılar söyleyenler, onlar da vefat ettiler ama şarkıları her zaman onların aleyhinde kayıtlı olarak kalacaktır.

((فإذا مات ابن آدم انقطع عمله))

“Ademoğlu öldüğü zaman amelleri kesilir.”

Salih amel ölüm anında sona erer. Hiçbir ameli olmayan için zaten bir şey yoktur. Kötü amellere gelince Allah korusun...

((إلا من ثلاث ، صدقة جارية ، وعلم ينتفع به))

**“Üç şey dışında: Sadaka-i cariyeye,
faydalanılan ilim”**

Bir seferinde dersten önce kütüphaneden

Kurtubi tefsiri yani iyi bir tefsir aldım ve okudum. Tabi bu tefsirin sahibi beş yüz sene önce vefat etti. Ama tefsiri âlimlerin ellerindedir ve ondan faydalanıyorlar. İşte bu sadaka-i cariyedir. Yani bu âlim ölümden sonra devam eden bir amel düşünmüştür, marifet budur, zekâ ve başarı budur. Salih amel ölümden sonra da kalıcıdır.

((إلا من ثلاث ، صدقة جارية))

“Üç şey dışında: Sadaka-i cariyeye”

Din enstitüsünde geçen günler, mesela huzur evlerinde, darülacezede, dini eğitim veren liselerde, kurslarda geçen zamanlar, varlıkların nefes sayısınca yaratıcıya giden yollar, işte ölümden sonra devam edecek amel düşüncesi ve sadaka-i cariyeye budur.

((وعلم ينتفع به ، وولد صالح يدعو له))

“faydalanılan ilim, dua eden salih evlat”

Salih evlat anne babası için devam edici niteliktedir.

Değeri kardeşlerim, Şüphesiz her insan mutlak manada selameti, kurtuluşu, mutluluğu ve devamlılığını ister. Yeryüzündeki yedi milyar insandan bunları istemeyen yoktur. Selamet Allah'ın emirleri doğrultusunda mümkündür. İstikamet üzere olduğunda kurtuluşa erersin. Mutluluk ise Allah'a sunduğun salih emellerledir.

﴿ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ ﴾

[سورة فاطر الآية : 10]

“Allah’ın rızasına uygun iş ve davranışları da O yüceltir.”

(Fatır Suresi: 10)

Çocuklarını eğiterek devamlılığı sağlamaya gelince, insan çocuğuyla amelini sürdürür.

Emevi Camiindeki vaazlardan birinde salih bir adam vardı. Büyük bir âlim vefat etmişti, ben de onun cemaati ile beraberdim. İlk üç günde taziye gittim. Vefatından sonra üçüncü gün oğlu kalktı ve aynı babası gibi vaaz verdi.

Ağladım, zira bu âlim ölmemişti, salih evladı

ona dini ilimler ve vaazlarında halef olmuştu. O devam ettiriyordu. Sonra da babasının yolundan devam etti. İşte hakka yolculuktan, dünyadan ayrılıştan sonra devam etmenin, sona ermemenin bir yolu; Sadaka-i cariyeye.

((أو علم ينتفع به ، أو ولد صالح يدعو له))

“Veya faydalanılan ilim ya da ona dua edecek salih bir evlat”

Bu yüzden Allah Teâlâ buyuruyor ki:

﴿ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴾

[سورة الفرقان الآية : 74]

“Rabbimiz, bize eşlerimizden ve soyumuzdan, göz aydınlığı olacak (çocuklar) armağan et ve bizi takva sahiplerine önder kıl,”

Bu ayetin manasını salih bir evladı olmayan bilemez. Bir evladın kendisinden sonra kişiye dua etmesi çok büyük bir nimettir. Kurumsal çalışma diye bir şey vardır. Bir şeye niyet edersen, sende sonra çocuğunun onu devam ettirmesi gerekir ki bu dünyada, önemli mesleklerde de böyledir. Kişi ancak böyle kazanabilir. Eğer çocukları o mesleği biliyorsa,

iş devam eder. Bilmiyorsa babalarının ölümü ile iş sona erer. Marifet devamlılığı sağlamaktır. Bu devamlılığı da kurumsallık olarak ifade ederler. Eğer devamlılığı yoksa o zaman kurumsal değil şahsi şirket olarak anılır. Kişi ölür ve daveti, işi, etkisi, eserleri sona erer. Kendisinden sonra işini aynen devam ettirecek veliahtlar bırakan insanlar vardır. Bu dersten sonra zaman zaman düşüneceksin, vefatından sonra senin devamını sağlayacak olan şey nedir?

Hamd âlemlerin Rabbi olan Allah'a mahsustur.

Âlemlerin Rabbi olan Allah'a hamd olsun. Salât ve Selam peygamber Efendimize, ailesi ve tertemiz ashabına, emanetinin davetçilerine, komutanlarına olsun. Ey âlemlerin Rabbi bizden ve onlardan razı ol. Allahım bizi cehalet ve şüphe karanlıklarından, ilim ve marifet nuruna çıkar. Arzularımızın çukurundan alıp cennetini bahşet.

Alemlerin Rabbi Olan Allah'a Hamdolsun